

Practical Law:

הלכה

Rambam, Laws of Sacrifices, Chapter 1

הרמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק א

(1) All communal sacrifices are males. Furthermore, the sin-offerings of the community are from goats or from cattle, and there is none among them from sheep. All communal burnt-offerings are from sheep or from cattle, and there is no burnt-offering from goats. Every sin-offering of an individual is from a female and is eaten by the priests and do not come from cattle, except for three sin-offerings [which are male]: the sin-offering of a *Nasi* [head of the Sanhedrin, or a king], which is a he-goat and is eaten; the sin-offering of an anointed [High] Priest, which is a bull and is burned, and which is [called] the bull that comes because of any of the commandments; and, third, the bull that the High Priest brings on Yom Kippur, which is a sin-offering and is burned.

(2) All communal sin-offerings are eaten, except for the goat of Yom Kippur, whose companion is sent away [*la'Azazel* — into the wilderness]. So too, the goats brought due to idolatry and the bull brought on account of a matter of which [the community] was unaware. The bull that comes because of any of the commandments and the bull brought because of a matter of which [the community] was unaware are called “bulls that are burned.” The goats brought due to idolatry are called “goats that are burned.” Thus you learn that there are five sin-offerings that are burned: two of the individual [mentioned in the previous *Halachah*] and three of the community.

א כל קרבנות הצבור זכרים. וכן חטאות של צבור מן העז או מן הבקר ואין בהן מן הכבשים. וכל עולות הצבור מן הכבשים ומן הבקר ואין להן עולה מן העז. כל חטאת יחיד מנקה ותאכל לכהנים ואינה באה מן הבקר חוץ משלש חטאות חטאת נשיא שהיא עז ונאכלת. וחטאת כהן משיח שהוא פר ונשרפת והוא פר הבא על כל המצות. והשלישי פר שמביא כהן גדול ביום הכפורים והוא חטאת ונשרף: ב כל חטאות של צבור נאכלות חוץ משעיר של יום הכפורים שחבירו משתלח וכן שעירי עבודה זרה ופר העלם ופר הבא על כל המצות ופר העלם נקראים פרים הנשרפין ושעיר עבודה זרה נקראים שעירים הנשרפין הא למדת שחמש חטאות הם הנשרפות שתיים ליחיד ושלוש לצבור:

TZAV FOR MONDAY**צו ליום שני**

TORAH

תורה

יכוין בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד דמילוי יוד דשם ב"ן להשאיר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

ז וזאת תורת המנחה הקרב אתה בניי ז ודא אורייתא דמנחתא

(7) And this is the law of a meal-offering: [One of] Aharon's descendants will

RASHI

רש"י

(7) And this is the law of a meal-offering

(ז) וזאת תורת המנחה. תורה אחת לכלן להטעין

— [*Because the term תורה (law) in Scripture*

is always inclusive, hence here, the verse teaches us that there is] one [and the same] law for all meal-offerings, namely, that they all need oil and frankincense, as explained in this passage.

דִּיקְרָבוֹן יְתֵה בְּנֵי אֶהֱרֵן קָדָם
 יִי לְקָדָם מִדְּבַחָא: הַ וַיִּפְרֹשׁ
 מִזֵּיהַּ בְּקִמְצִיהַּ מִסֹּלֶתָא
 דְּמִנְחָתָא וּמִמִּשְׁחָה וְיֵת כָּל

אֶהֱרֵן לְפָנָי יִדְוֶה אֶל־פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ: הַ וְהָרִים
 מִמִּזְנוֹ בְּקִמְצוֹ מִסֹּלֶת הַמִּנְחָה וּמִשְׁמֶנֶה וְאֵת

bring it before the Lord, to the front of the altar. (8) And he will lift out from it, with his three middle fingers, from the meal-offering's fine flour and from its oil, and all the frankincense that is on the meal-offering, and he will cause to [go up in] smoke its reminder on the altar as a pleasing fragrance to the Lord.

RASHI

*For one might think that only meal-offerings of ordinary Israelites [i.e., non-priests] need oil and frankincense, because their meal-offerings require קמיצה — the scooping out procedure; however, regarding the meal-offerings of priests, which are to be burned in their entirety (see verse 16 below), how do we know [that they also need oil and frankincense]? Scripture, therefore, says the word, תורת [an inclusive term, in this case coming to include all meal-offerings in the requirement of oil and frankincense] (Torat Kohanim 6:24). **Will bring it** — This refers*

*to bringing the offering near the south-west corner [of the altar]. [And how do we know that it must be brought near this specific corner? Because the verse says:] **Before the Lord** — This refers to the west [side of the altar], which is the side that faced the Tent of Appointment, [and then it says:] אל פני המזבח — This refers to the south [side of the altar], which is [considered to be] the “front of the altar — פני המזבח,” for the ramp — כבש — [leading up to it] was located on that aspect [of the altar. Hence, the south-west corner of the altar] (Torat Kohanim 6:26).*

(8) And he will lift out from it — i.e., from the joined mass [of flour and oil], so that [the amount of the mixture from where he lifts out,] will be a complete tenth [of an eifah,] at one time, namely, at the time of the קמיצה procedure (Torat Kohanim 6:27). **With his three middle fingers** — [This teaches us that] the priest must not use a measuring utensil to scoop out three fingers worth of the mixture [but rather, he must use his fingers directly]. (ibid.) **From the meal-offering's fine flour and from its oil** — [Now, we already know that the flour to be scooped up is mixed with oil, so why does the verse specifically mention oil here?] From here, we learn that the three fingers-full must be taken from a place [in the meal-offering] which contains most of the oil (Sotah 14b). **The meal-offering** — [I.e., from that particular meal-offering:] it must not be mixed up with another [meal-offering] (Torat Kohanim 6:27). **And all the frankincense that is on the meal-offering, and he will cause to [go up in]**

רש"י

שָׁמֶן וּלְבוֹנָה הָאֲמוּרִין בְּעֵנָן, שְׂיָכוּל, אֵין לִי טְעוּנוֹת
 שָׁמֶן וּלְבוֹנָה אֵלָא מִנְחַת יִשְׂרָאֵל שְׁהִיא נִקְמָצָת.
 מִנְחַת כֹּהֲנִים שְׁהִיא כְּלִיל, מִנֵּינָן? תְּלַמּוּד לֹאמַר:
 “תּוֹרַת”: הַקָּרֵב אֶתָּה. הִיא הַגֹּשֶׁה בְּקֶרֶן מְעֵרְבִית
 דְּרוּמִית: לְפָנָי ה'. הוּא מְעֵרֵב, שְׁהוּא לְצַד אֶהֱל
 מוֹעֵד: אֵל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ. הוּא הַדְּרוֹם, שְׁהוּא פְּנֵיו שֶׁל
 מִזְבֵּחַ, שְׁהַכֶּבֶשׂ נִתּוּן לְאוֹתוֹ הַרֹחַ: (ח) וְהָרִים מִמִּזְנוֹ.
 מִהַמְחֻבֵּר, שְׂיֵהָא עֶשְׂרוֹן שְׁלֵם בָּבַת אַחַת בְּשַׁעַת
 קִמְצָה. (בְּרִשׁ"י יֶשֶׁן): בְּקִמְצוֹ. שְׁלֵא יַעֲשֶׂה מִדָּה
 לְקִמְץ: מִסֹּלֶת הַמִּנְחָה וּמִשְׁמֶנֶה. מִכָּאן, שְׁקוּמֵץ
 מִמְּקוֹם שֶׁנִּתְרַבָּה שְׁמֶנֶה: הַמִּנְחָה. שְׁלֵא תִּהְיֶה
 מְעֵרְבַת בְּאַחֲרֵת: וְאֵת כָּל הַלְּבֹנָה אֲשֶׁר עַל

לְבוֹנֶתֶתָּ דִּי עַל מִנְחָתָא וְיִסַּק
 לְמִדְבַּחָא לְאַתְקַבְּלָא בְרַעְוָא
 אֲדַפְרֵתָּא קִדְשׁ יִי: ט וְדֹאשְׁתָּאֵר
 מִנָּה יִכְלוֹן אֶהְרֵן וּבְנֵיהִי פִטִיר
 תִּתְאַכַּל בְּאַתֵּר קִדִּישׁ בְּדֶרֶת
 מִשְׁכַּן זְמַנָּא יְכַלְנָה: י לֹא
 תִתְאַפִּי חֲמִיעַ חֲלֻקְהוֹן יְהִבִית
 יתָּה מִקֶּרְבְּנֵי קִדִּישׁ קוֹדֶשִׁין הִיא

כָּל־הַלְבָנָה אֲשֶׁר עַל־הַמִּנְחָה וְהַקֵּטִיר
 הַמִּזְבֵּחַ רֵיחַ נִיחַח אֲזַכְּרֶתָּה לִידֹוֹה:
 ט וְהַנּוֹתֵרֶת מִמֶּנָּה יֹאכְלוּ אֶהְרֵן וּבְנָיו מִצֹּוֹת
 תֹּאכַל בְּמָקוֹם קִדִּישׁ בַּחֲצַר אֹהֶל־מוֹעֵד
 יֹאכְלוּהָ: י לֹא תֹאפֶה חֲמִץ חֲלֻקִּים נְתַתִּי
 אֹתָהּ מֵאֲשֵׁי קִדִּישׁ קִדְשִׁים הִוא כַּחֲטָאֵת

(9) And Aharon and his descendants will eat whatever is left over from it. It must be eaten as unleavened bread in a holy place; they must eat it in the courtyard of the Tent of Appointment. (10) It must not be baked leavened. I have given it to them as their portion from My fire-offerings. It is holy of

RASHI

smoke — *the priest must gather up [all] its frankincense after the קמיצה [i.e., after having scooped out the mixture of flour and oil], and then he must cause it to go up in smoke. And because Scripture has specifically stated this law only in one case of the meal-offerings mentioned in ויקרא (see Leviticus 2:2), Scripture found it necessary to repeat this passage [including this law], to include all*

[kinds of] meal-offerings, for these laws to apply to them. (9) In a holy place — *And which place is this? In the courtyard of the Tent of Appointment (Torat Kohanim 6:32). (10) לא תאפה חלוקים* — *[literally, “It must not be baked leavened, their portion.”] I.e., from the juxtaposition of these words, is derived the law that] even the leftover portions [of the meal-offering, which go to the priests,] must also not be baked leavened (Menachot 55a). Just like the sin-offering and like the guilt-offering* — *[This refers to two different cases:] “Like a sin-offering” refers to a מנחת חוטא the meal-offering of an unintentional sinner. [How is this sacrifice like a sin-offering? Insofar as just as the sin-offering must be sacrificed for that specific purpose, so too, the מנחת חוטא:] if the priest performed the קמיצה procedure while not having in mind that it be specifically for the purpose of this sacrifice, then it is invalid. And “like a guilt-offering” refers to a מנחת נדבה, a meal-offering brought as a voluntary donation. [And in which aspect does this sacrifice resemble a guilt-offering? Just as the guilt-offering need not be sacrificed for that specific purpose (see Rashi later 7:5), so too, the מנחת חוטא:] if [the priest performed the] קמיצה procedure while not having in mind that it be specifically*

רש"י

הַמִּנְחָה וְהַקֵּטִיר. שְׂמֹלֶקֶט אֶת לְבוֹנֶתֶתָּ לְאַחַר
 קְמִיצָה וּמִקֵּטִיר; וּלְפִי שְׁלֹא פָרַשׁ בֵּן, אֲלֵא בְּאַחַת מִן
 הַמִּנְחוֹת בְּ"וִיקְרָא", הֲצַרְךָ לְשִׁנוֹת פָּרֶשֶׁה זֶה, לְכַלֵּל
 כָּל הַמִּנְחוֹת כְּמִשְׁפָּטוֹן: (ט) בְּמָקוֹם קִדִּישׁ. וְאִיזְהוּ?
 בַּחֲצַר אֹהֶל מוֹעֵד: (י) לֹא תֹאפֶה חֲמִץ חֲלֻקִּים. אִף
 הַשִּׁירִים אֲסוּרִים בַּחֲמִץ; כַּחֲטָאֵת וְכֹאשֵׁם. מִנְחַת
 חוֹטָא הֵרִי הִיא כַּחֲטָאֵת לְפִיכָּר, קְמִיצָה שְׁלֹא לְשִׁמָּה
 – פְּסוּלָה; מִנְחַת נְדָבָה הֵרִי הִיא כֹּאשֵׁם. לְפִיכָּר,

כַּחַטָּאתָא וְכַאֲשָׁמָא:

וְכַאֲשָׁמָא:

holies, just like the sin-offering and like the guilt-offering.

RASHI

for the purpose of this sacrifice, then it is still
valid (Torat Kohanim 6:35).

קַמְצָה שְׁלֵא לְשִׁמְהָ – כְּשֶׁרָה:

רש"י

PROPHETS Jeremiah 7

נביאים ירמיה פרק ז

כּוּ וּתְמַלִּיל עִמָּהוֹן ית כּל
פְּתַגְמֵיִא הָאֵלִין וְלֹא יִקְבְּלוּן
מִנְךָ וּתְתַנְבִּי לְהוֹן וְלֹא
יִתִּיבוּנְךָ: כּח וּתִימַר לְהוֹן דִּין
עֲמָא דִּי לֹא שְׁמַעוּ לְמִימְרָא
דִּי אֱלֹהֵהוֹן וְלֹא קִבְּלוּ
אוּלְפָן פְּסַקְתָּ הֵימְנוּתָא
וְאַתְּמַנְעַת מִפּוֹמְהוֹן: כּט תְּלִישִׁי
עַל רִבְבִינְךָ דִּיגְלוּן וְטוּלִי
עַל נִיגְרִין אֵלִיא אַרִי
רְחִיק יִי וְרִטִישׁ ית דְּרָא
דְּעִבְרוּ עַל מִימְרָה: ל אַרִי

כּוּ וּדְבַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְלֹא
יִשְׁמְעוּ אֵלֶיךָ וּקְרֵאתָ אֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲנוּכֶם:
כּח וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם זֶה הַגּוֹי אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל
יְדוּהָ אֱלֹהָיו וְלֹא לָקְחוּ מוֹסֵר אַבְדָּה הָאֲמוּנָה
וּנְכַרְתָּה מִפִּיהֶם: כּט גְּזִי נְזֻרָה וְהַשְׁלִיכִי וּשְׂאִי
עַל־שָׁפִים קִינָה כִּי מָאֵס יְדוּהָ וַיִּטֵּשׂ אֶת־דּוֹר
עֲבָרְתוֹ: ל כִּי־עָשׂוּ בְנֵי־יְהוּדָה הֲרַע בְּעֵינֵי נָאֵם־
יְדוּהָ שָׁמוּ שְׁקוֹצֵיהֶם בְּבֵית אֲשֶׁר־נִקְרָא שְׁמִי עָלָיו
לְטַמְאוֹ:

עֲבְדוּ בְנֵי יְהוּדָה דְּבִישׁ קִדְמֵי אָמַר יִי שׁוּיָאוּ שְׁקוֹצֵיהוֹן בְּבֵיתָא דְּאַתְקְרִי שְׁמִי עֲלוֹהֵי לְסַאְבוּתָה:

(27) And you shall speak all these words to them, but they will not listen to you; you shall also call to them, but they will not answer you. (28) [Therefore] you shall say to them: This is the nation that has not hearkened to the voice of the Lord their God, nor accepted rebuke; faithfulness has perished, and is cut off from their mouth. (29) Cut off your hair, and cast it away, and take up a lamentation on the high hills, for the Lord has rejected and forsaken the generation of His wrath. (30) For the children of Yehudah have done that which is evil in My sight, says the Lord, they have set their detestable things in the House upon which My Name has been called, to defile it.

RASHI

(29) גְּזִי נְזֻרָה — means, Cut off your hair.
Another interpretation: נְזֻרָה means “your
crown” — an expression of greatness. וַיִּטֵּשׂ
— means has forsaken. The generation of

(כּט) גְּזִי נְזֻרָה. תְּלִישִׁי שְׁעָרְךָ לְשׁוֹן אַחֲרֶת: נְזֻרָה
כְּתָרְךָ, לְשׁוֹן גְּדֻלָּה: וַיִּטֵּשׂ. וַיַּעֲזֹב: דּוֹר עֲבָרְתוֹ. דּוֹר
שְׁעָבְרוּ עַל דְּבָרָיו:

רש"י

His wrath — the generation that transgressed His words.

WRITINGS Proverbs 22

כתובים משלי פרק כב

טז דַּעֲשֵׂק לְמַסְכָּנָא מִסְגִּי לִיָּה
 בִּישָׁתָא וּדְיָהֵב לְעֵתִירָא
 חוֹסְרָנָא הוּא לִיָּה: יז בְּרִי צְלִי
 אֲדַנְךָ וּשְׁמַע מְלִי דְחַכְמִי
 וְלִבְךָ שִׁים לִידְעֵתִי: יח מְטוּל
 דְּבַסְיָמִין גִּטְרַי אִינּוֹן בְּכַרְסְךָ
 וְנִתְקַנּוֹן אִיךָ חֲדָא עַל

טז עֲשֵׂק דֵּל לְתַרְבוּת לֹוּ נִתַּן לְעֵשִׂיר אַךְ-לְמַחְסוֹר:
 יז הֵט אֲזַנְךָ וּשְׁמַע דְּבַרֵי חֲכָמִים וְלִבְךָ תְּשִׁית
 לְדַעֲתִי: יח כִּי-נַעֲמִים כִּי-תִשְׁמְרֵם בְּבִטְנְךָ יִפְנוּ-יַחְדָּו
 עַל-שְׁפָתֶיךָ: יט לְהִיּוֹת בִּידוּחַ מִבְּטַחְךָ הוֹדַעְתִּיךָ
 הַיּוֹם אַךְ-אַתָּה:

שְׁפּוֹתֶיךָ: יט דְּנַהוּי בְּאַלְהָא סְבָרְךָ וְאוֹדַעְתְּךָ יוֹמָנָא חֲדָא אַךְ אַנְתָּ:

(16) The one who robs the poor in order to gain for himself; eventually will give it to the rich, only to remain poor. (17) Incline your ear, and hear the words of the wise, and apply your heart to my knowledge. (18) For it is a pleasant thing if you keep them within you; let them be established altogether on your lips. (19) That your trust may be in the Lord, that I inform you this day, even you.

RASHI

רש"י

(16) **Will give it to the rich** — *Eventually he gives his money to the rich and becomes destitute.* (17) **And apply your heart to my knowledge** — *If your teacher is wicked, do not learn from his deeds.* (18) **For it is a pleasant thing** — *for you, if you will keep them.* (19) **That I inform you this day** — *I inform you this day, that you should trust in the*

(טז) נִתַּן לְעֵשִׂיר. סוּף שְׁנוּתָן מִמוֹנֵי לְעֵשִׂירִים וְאַךְ לְמַחְסוֹר הוּא בָּא: (יז) וְלִבְךָ תְּשִׁית לְדַעֲתִי. וְאִם רַבְּךָ רָשַׁע לֹא תִלְמַד מִמֶּנּוּ עֲשִׂיו: (יח) כִּי נַעֲמִים. יִהְיֶה לְךָ כִּי תִשְׁמְרֵם: (יט) הוֹדַעְתִּיךָ הַיּוֹם. אֲנִי מוֹדִיעַ לְךָ הַיּוֹם שְׁתַּבְּטַח בְּה' וְתִעֲסַק בַּתּוֹרָה:

Lord and occupy yourself in the study of the Torah.

the function of the crossbeam is to create an additional wall, using the principle of *pi tikrah yoraid v'soseim* — the edge of a roof is considered extended to the ground and is *halachicly* speaking considered a fourth

partition]. [Any entrance] that is wider than ten cubits [which consequently, cannot be regarded as a doorway through the fourth wall, but rather, is a breach disqualifying the fourth wall] should be reduced [in width to ten cubits]; but if it has the shape of a doorway [*tzurat hapetach*, the simplest form of which is a horizontal pole or reed placed above upright poles at each end, which *halachicly* speaking, in many instances is considered a full partition], there is no need to reduce it [the width of the breach] even though it is wider than ten cubits. (2) The rendering of an alley [which has three walls] fit [for the movement of objects within it on the Sabbath,] Bet Shammai say, [The dispensation received via our Oral tradition] requires [both] a side-post and a beam [spanning the entrance to the alley], and Bet Hillel say, [The tradition is] either a side-post or a beam. Rabbi Eliezer says, Two side-posts. A disciple in the name of Rabbi Yishmael stated in

בנו עובדיה מברטנורא

ואינו מפולש אלא ראשו אחד פתוח לרשות הרבים וראשו אחד סתום. ומן התורה שרי לטלטולי ביה בלא שום תקון ורבנן הוא דגזור עליה, דילמא אתי לטלטולי ברשות הרבים גמור. ושרויה בתקנתא דלחי או קורה דתהוי ליה היכרא. ואם הניח את הקורה למעלה מעשרים אמה, ימעט. כלומר ישפיל את הקורה עד שתהיה למטה מעשרים. דלמעלה מעשרים לא שלטא בה עינא. ואם יש בקורה [זו] אמלתרא פירוש ציורים ופרחים, אפילו למעלה מעשרים אמה אינו צריך למעט, שעל ידי אותם הציורים שלטא בה עינא: ר' יהודה אומר אינו צריך. דטעמא דקורה לאו משום היכרא אלא משום מחיצה, דאמרינן פי תקרה יורד וסותם, וכיון שכן הוא, מה לי בתוך עשרים מה לי למעלה מעשרים. ואין הלכה כרבי יהודה: והרחב מעשר אמות ימעט. דטפי מעשר אמות לא מקרי פתח אלא פרצה ואנן פתח בעינן, הלכך ימעט רוחב כניסתו ויעמידנו על עשר או על פחות: ואם יש לו צורת הפתח. בכל מקום שאמרו חכמים צורת פתח, הוא אפילו קנה מכאן וקנה גבוהים עשרה טפחים או יותר וקנה על גביהן ואע"פ שאינו נוגע בהן ואע"פ שגבוה מהן יותר משלשה טפחים. וכל האמות השנויות במשנה זו ובכל עירובין וסוכה וכלאים הם אמה בת ששה טפחים וכל טפח ארבע אצבעות בגודל, אלא שפעמים צריך למדוד בטפח עצב, כלומר שלא ישים ריחב באצבעות הגודל בין זו לזו אלא יהיו מצומצמות ונוגעות זו בזו, ופעמים צריך ליתן ריחב בין גודל לגודל שלא יהיו נוגעים זו בזו והוה הנקרא טפח שוחק. כיצד, בזמן שהמדידה בטפח עצב היא לחומרא כגון מבוי שהוא גבוה מעשרים אמה ימעט וסוכה שהיא גבוהה מעשרים אמה פסולה, מודדים בטפח עצב. ובזמן שהמדידה בטפח שוחק היא לחומרא כגון מבוי אין גבהו פחות מעשרה טפחים סוכה אין גבהו פחות מעשרה טפחים, מודדין בטפח שוחק. וכן לעולם: ב הכשר מבוי. הכנתו והזמנתו של מבוי לטלטל בתוכו על ידי שתופי מבואות: בית שמאי אומרים לחי וקורה. שניהן צריך, דסבירא להו מן התורה ארבע מחיצות שלימות בעינן, ואתאי הלכה למשה מסיני ואוקימתא לרביעית אלחי וקורה: ובית הלל אומרים או לחי או קורה. דמן התורה שלש מחיצות [שלימות] בעינן ותו לא, ואתאי הלכה למשה מסיני להוסיף הרביעית או בלחי משהו או בקורה להיכר מחיצה. ומבוי דאיירי ביה הכא הוא מבוי סתום משלש רוחותיו ורוח רביעית פתוחה לרשות הרבים. וארכו יותר על רחבו, דאי ארכו כרחבו, הוי כחצר שנפרצה הפתוחה לרשות הרבים וצריך פס ארבעה או שני פסקי של כל שהן, וכן חצר שנפרצה לרשות הרבים וארכה יותר על רחבה, נדונה כמבוי ונתרת בלחי או בקורה. ומבוי שהוכשר בלחי חלוק ממבוי שהוכשר בקורה, דאילו מבוי שהוכשר בלחי הוי כאילו יש לו ארבע מחיצות והזורק מרשות הרבים לתוכו חייב. ומבוי שהוכשר בקורה אף על פי שמותר לטלטל בתוכו על ידי שתוף לא הוי כרשות היחיד גמורה והזורק מרשות הרבים לתוכו חייב. ומבוי שהוכשר בקורה אף על פי שמותר לטלטל בתוכו

ימעט. ואם יש לו צורת הפתח, אף על פי שהוא רחב מעשר אמות, אין צריך למעט: ב הכשר מבוי, בית שמאי אומרים, לחי וקורה, ובית הלל אומרים, לחי או קורה. רבי אליעזר אומר, לחיין. משום רבי

the presence of Rabbi Akiva, Bet Shammai and Bet Hillel did not differ on [the ruling that] an alley that was less than four cubits [in width, at its entrance] may be converted into a permitted domain either by means of a side-post or by that of a beam. They only differ in the case of one that was wider than four, and up to ten cubits, in which respect, Bet Shammai ruled, Both a side-post and a beam [are required], while Bet Hillel ruled, Either a side-post or a beam. Rabbi Akiva says, They [Bet Shammai and Bet Hillel] differed in both cases [whether the entrance was less or more than four cubits in width]. (3) The crossbeam [the Rabbis] spoke of, must be wide enough to

hold an *ariach* [a half-sized brick] which is half of a *leveinah* [a brick of full size] of three handbreadths [hence, an *ariach* is one and a half handbreadths]. It is sufficient for a beam to be one handbreadth wide in order to hold the length of an *ariach* [i.e., the *ariach* may overlap the beam by a quarter handbreadth on each side]. (4) [The beam not only, must be] wide enough to hold an *ariach*, but also strong enough to support [the weight of] such an *ariach*. Rabbi Yehudah rules, [The beam is valid if it is sufficiently] wide, even though it is not strong [enough to support the *ariach*]. (5) If it was made of straw or reeds [this is a continuation of Rabbi Yehudah's ruling], it is looked upon as though it had been made of metal; [if it was] bent [so that no brick can rest upon it], it is looked upon as though it were straight; [if it was] round [so that no brick can rest upon it], it is looked upon as though it were square. Whatever has a circumference of three handbreadths is [approximately] one handbreadth in diameter. [The circumference of a round

רבנו עובדיה מברטנורא

על ידי שתוף לא הוי כרשות היחיד גמורה והזורק מרשות הרבים לתוכו פטור. דקיימא לן, קורה משום היכרא ולחי משום מחיצה: **רבי אליעזר אומר לחיים.** כבית שמאי סבירא ליה ובעי לחי מכאן ומכאן. ואין הלכה כר' אליעזר: **אמר תלמיד אחד.** הוא רבי מאיר: **שהוא פחות מארבע אמות.** רוחב פתחו: **אמר רבי עקיבא על זה ועל זה נחלקו.** ותנא קמא נמי הכי קאמר דלא מפליג בין רחב לקצר, ומפרש בש"ס דאיכא בינייהו מבוי שיש ברוחב פתחו פחות מארבעה טפחים, דחד מנייהו סבר אינו צריך לא לחי ולא קורה, ואידך סבר צריך לחי או קורה, ולא הוברר מתוך דבריהם הי מנייהו סבר צריך והי מנייהו סבר אינו צריך: **ג רחבה כדי לקבל אריח.** שתהא ראויה לבנות עליה בנין לקביעות: **והאריח חצי לבנה של שלשה טפחים.** נמצא האריח טפח ומחצה רוחב: **דיה לקורה ברוחב טפח.** הכי קאמר, כיון שהקורה רחבה טפח, אותו חצי טפח הנותר שהאריח רחב טפח ומחצה יכול למרח בטיט, אצבע מכאן ואצבע מכאן, ועל ידי כן תהיה רחבה לקבל אריח. והכי מפרש לה בש"ס: **ד בריאה לקבל אריח.** חזקה לסבול כובד האריח שלא תשבר. וכן הלכה: **ה היתה של קש ושל קנים כו'.** רבי יהודה קאמר לה ולית הלכתא כוותיה: **עקומה.** שאין אריח יכול לנח עליו. וכן עגולה אין אריח נח בה: **אם יש בהיקפה.** כלומר ואינו מדת העגולה להכשיר, כל שיש בהיקפה שלשה טפחים, שצריכה חוט שלשה טפחים להיקפה סביב, בידוע שיש בה רוחב טפח אם תחלק. שכן מצינו בים שעשה שלמה (ד"ה ב ד) עשר באמה משפתו אל שפתו עגול סביב וקו שלשים באמה יסוב אותו

ישמעאל אמר תלמיד אחד לפני רבי עקיבא, לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על מבוי שהוא פחות מארבע אמות, שהוא [נתר] או בלחי או בקורה, על מה נחלקו, על רחב מארבע אמות ועד עשר, שבית שמאי אומרים, לחי וקורה, ובית הלל אומרים, או לחי או קורה. אמר רבי עקיבא, על זה ועל זה נחלקו: **ג הקורה שאמרנו, רחבה כדי לקבל אריח, והאריח חצי לבנה של שלשה טפחים, דיה לקורה שתהא רחבה טפח, כדי לקבל אריח לארכו: ד רחבה כדי לקבל אריח, ובריאה כדי לקבל אריח.** רבי יהודה אומר, רחבה אף על פי שאינה בריאה: **ה היתה של קש או של קנים, רואין אותה כאלו היא של מתכת.** עקמה, רואין אותה כאלו היא פשוטה. עגלה, רואין אותה כאלו היא מרבעת. כל שיש

crossbeam must consequently, be no less than three handbreadths.] (6) The side-posts of which they [the Rabbis] spoke (see Mishnah 2) [must be no less than] ten handbreadths in height, but their width and thickness may be any size whatsoever. Rabbi Yose says, Their width [must be no less than] three handbreadths. (7) Side-posts may be made of anything. Even of living beings, but Rabbi Yose forbids this [since they may die and subsequently, may not have the minimum ten

handbreadths required in height]. It [any object, even an animate one, that was used to close up a tomb] also causes defilement [even after it had been removed from the grave] as a *golel* [i.e., the cover of a tomb; such a covering is subject to the same degree of uncleanness as the corpse itself] but Rabbi Meir rules that it is not susceptible to defilement. [He maintains that a living being cannot be a partition and therefore cannot be a *golel*.] Women's letters of divorce may be written on it, but Rabbi Yose the Galilean declares it to be unfit [since living beings are not referred to as *sefer krisus* i.e., a scroll of the divorce; however, the Sages maintain that the word *sefer* of *sefer krisus* means a recital as in *l'saper* hence, a recounting of divorce]. (8) If a caravan camped in a valley [since it is an area not frequented by the public, the valley referred to here is a *karmelit* — an area not considered public domain nor private domain (see Shabbat 6a)] and it was surrounded [and barricaded] by the trappings of the cattle, it is permissible to move objects within it, provided [the trappings] constitute a fence ten handbreadths in height and the gaps [e.g., between one saddle to the other, is less than ten cubits and] do not exceed [in their total length] the built-up parts [in their total length]. Any gap which [in its width does not exceed] ten cubits is permitted [provided however, that the length of the built-up parts exceeds that of the gaps], because it is [viewed as] a doorway. If it exceeds this [measurement], it is forbidden [even though

בְּהֶקְפּוֹ שְׁלֹשָׁה טַפְחִים, יֵשׁ בוֹ רֹחַב טַפַּח: וְ לְחִיָּין שְׂאמְרוּ, גְּבֵהֶן עֶשְׂרֵה טַפְחִים, וְרַחְבֵּן וְעָבְיָן כָּל שְׂהוּא. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, רַחְבֵּן שְׁלֹשָׁה טַפְחִים: ז' כַּבֵּל עוֹשִׂין לְחִיָּין, אֶפְלוּ בְּדָבָר שֵׁישׁ בוֹ רוּחַ חַיִּים. וְרַבִּי יוֹסֵי אוֹסֵר. וּמִטְמֵא מִשּׁוּם גּוֹלֵל, וְרַבִּי מֵאִיר מְטַהֵר. וְכוּתְבִין עָלָיו גִּטֵי נָשִׁים, וְרַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי פּוֹסֵל: ח שִׂירָא שְׁחַנְתָּהּ בְּקַעֲזָה וְהִקִּיפוּהָ בְּכָלִי בְּהֵמָה מְטַלְטְלִין בְּתוֹכָהּ, וּבִלְבַד שִׂיחָא גְּדַר גְּבוּהָ עֶשְׂרֵה טַפְחִים וְלֹא יֵהוּ פְרָצוֹת יְתוּרוֹת עַל הַבְּנִין. כָּל פְּרָצָה שְׂהִיא כְעֶשֶׂר אַמּוֹת, מִתְרַת, מִפְּנֵי שְׂהִיא כְפַתַּח. יְתַר

רבנו עובדיה מברטנורא

סביב, אלמא לכל אמה רוחב בעיגול איכא שלש אמות היקף: ו לחיים שנחלקו בה רבי אליעזר וחכמים, דלרבי אליעזר תרתי בעינן ולרבנן חדא. זהו שיעורן: גבהן עשרה טפחים. כשיעור גובה המבוי דאין גבהו פחות מעשרה טפחים. ואפילו היה המבוי גבוה הרבה דיו בלחי גבוה עשרה טפחים: רבי יוסי אומר רחבן שלשה. דבעי דבר חשוב במחיצה. ואין הלכה כרבי יוסי: ז ורבי יוסי אוסר. דחיישינן שמא תמות ולא הוי גבוהה עשרה ולא יזיב אדעתיה וסמיך עלה: ומטמא משום גולל. אם עשאן גולל לקבר מטמא לעולם אם נגע בו אדם וכלים כאוהל המת אפילו ניטל משם, דכתיב (במדבר יט) וכל אשר יגע על פני השדה, ודרשינן לרבות גולל ודופק, גולל הוא כסוי הקבר: ורבי מאיר מטהר. טעמא דרבי מאיר משום דקסבר כל מחיצה העומדת ברוח חיים אינה מחיצה. ואינה הלכה: ור' יוסי הגלילי פוסל. דכתיב (דברים כד) וכתב לה ספר, מה ספר אין בו רוח חיים אף כל שאין בו רוח חיים. ורבנן, אי כתיב וכתב לה בספר, כדקאמרת, השתא דכתיב וכתב לה ספר, לספור דברים הוא דאתא. והלכה כתנא קמא. [ואם כתבו לה גט בקרן של פרה ונתן לה את הפרה דהשתא אינו צריך קציצה לאחר שנכתב, כשר. אבל אם לא נתן לה את הפרה אלא את הקרן כיון שצריך קציצה לא מגרשא ביה: ח ולא יהיו פרצות יתרות על הבנין. ואפילו הן פרצות קטנות פחותות מעשר, אם הפרוץ מרובה על העומד אינה מחיצה, ואף כנגד העומד אסור: כל פרצה שהיא כעשר אמות מותרת. ובלבד שיהא העומד רב עליה. אי נמי פרוץ כעומד, הוי מחיצה ואף כנגד הפרוץ מותר יתר

all the remainder of the fence, which is the majority, is built up.] (9) [A caravan in camp, this is a continuation of Mishnah 8] may [in order that it be permitted to move objects within it on the Sabbath] be surrounded by three ropes [attached to reeds, or any stakes], the one above the other, provided [the space] between the one rope and the other [and between the lowest one and the ground] is less than three handbreadths [a gap of less than

three handbreadths being regarded by the rule of *lavud* as if it were closed up]. The size of the ropes [must be such] that their [total] thickness shall be more than a handbreadth [i.e., each rope a bit more than a third of a handbreadth], so that the total height [of the rope barrier] shall be ten handbreadths [high]. (10) [The camp] may also be surrounded by reeds [driven in the ground in a vertical position], provided there is no [gap of] three handbreadths [so that the rule of *lavud* will apply] between any two reeds. [In laying down these rulings that a barrier of ropes drawn horizontally or a fence of reeds driven in the ground vertically is a valid enclosure in respect to the Sabbath laws,] the Rabbis spoke only of a caravan [i.e., three or more people, in which case the Rabbis relaxed the law, but not of an individual whose barrier or fence must be provided with both horizontal and vertical stakes, reeds, or ropes]. This is the opinion of Rabbi Yehudah; but the Sages maintain that they spoke of a caravan only because [in its case this, the putting up of a barrier round the camp, is] a usual occurrence [but the same laws apply also to camps of individuals]. Any partition that is not [made up of] both vertical and horizontal [stakes] is not a valid partition [even in the case of a caravan]. This is the opinion of Rabbi Yose, son of Rabbi Yehudah [who differs from his father's view], but the Sages rule, One of the two [either vertical or horizontal stakes or poles and the like. This applies even in the city. However, the previously mentioned view of the Sages who differ with Rabbi Yehudah, permit either horizontal or vertical stakes or ropes even for an individual, however, only while traveling, but not in the city].

רבנו עובדיה מברטנורא

מכאן אסור. אפילו פרצה אחת יותר מעשר, אוסרת כל ההיקף. ואפילו העומד מרובה, דלא עבדי אינשי פתח יותר מעשר והוי פרצה. ודוקא דאין לה צורת פתח. אבל אית לה צורת פתח, אפילו יותר מעשר הוי פתח: **ט מקיפין שלשה חבלים.** אשיירא שחנתה בבקעה קאי: **זה למעלה מזה.** על גבי יתדות סביב מן החבל התחתון לקרקע פחות משלשה והרי כאילו כולו עומד, דכל פחות משלשה כבוד דמי, וממנו לאמצעי פחות משלשה, הרי עומד ששה טפחים פחות שני משהוין בשני האוירין, ומאמצעי לעליון פחות משלשה, הרי תשעה טפחים עומד בשלשה האוירין פחות משלשה משהוין: **שעור עובי החבלים יותר על טפח.** שלשה משהוין, כדי שיהא בין הכל עשרה טפחים: **י מקיפין בקנים.** נעוצים ועומדים, וזו היא מחיצת שתי. אבל של חבלים הויא מחיצה של ערב: **בשיירא דברו.** הקילו אצלן שאין צריכין אלא או שתי בגון קנים או ערב בגון חבלים. אבל ליחיד לא הקלו אלא עד שיהיה בהן שתי וערב. ושלשה בני אדם הרי הן כשיירא: **כל מחיצה שאינה של שתי ושל ערב כו'.** רבי יוסי ב"ר יהודה פליג עליה דאבובא וקאמר אפילו לשיירא בעי שתי וערב: **אחד משני דברים.** או שתי או ערב. ואיכא בין רבנן קמאי לרבנן בתראי דרבנן קמאי לא שרו

מכאן, אסור: **ט מקיפין שלשה חבלים,** זה למעלה מזה וזה למעלה מזה, ובלבד שלא יהא בין חבל לחברו שלשה טפחים. שעור חבלים ועבין, יתר על טפח, כדי שיהא הכל עשרה טפחים: **י מקיפין בקנים,** ובלבד שלא יהא בין קנה לחברו שלשה טפחים. בשיירא דברו, דברי רבי יהודה. וחקמים אומרים, לא דברו בשיירא אלא בהווה. כל מחיצה שאינה של שתי ושל ערב, אינה מחיצה. דברי רבי יוסי בר רבי יהודה. וחקמים אומרים, אחד משני

Four obligations were exempted [to warriors] in [a military] camp: They may requisition wood from anywhere, they are exempt from washing their hands [before eating bread], and [are exempted from the prohibition of eating] *de'mai* [— produce about which it is doubtful whether tithes had been properly taken], and from the obligation of preparing an *eruv* [*chatzeirot*].

רבנו עובדיה מברטנורא

ליחיד אלא דומיא דשיירא. בדרך, הואיל ואינו יכול לעשות מחיצה ראויה, ולא בישוב, ורבנן בתראי אמרי אחד משני דברים בין ליחיד בין לרבים בין בדרך בין בישוב, והלכתא כוותיהו. אלא שאדם אחד או שנים ששבתו במדבר אין יכולים לעשות מחיצה גדולה יותר מבית סאתים שהוא מאה אמה אורך על חמשים רוחב כחצר המשכן, ושלשה בני אדם או יותר הן שיירא ויכולים לעשות מחיצה גדולה ואפילו כמה מילין כפי מה שצריך להם ולכלי תשמישם ולבהמתם ובלבד שלא ישאר מקום פנוי בתוך המחיצה יותר מבית סאתים: **פטרו במחנה**. ליוצאי מלחמה ואפילו במלחמת הרשות: **מביאין עצים**. ואין חוששים משום גול ואפילו כרתו אותם בעליהם ועשאום חבילות: **ופטורים מרחיצת ידיים**. שלפני הסעודה. אבל במים שלאחר הסעודה חייבים, הואיל ונתקנו מחמת הסכנה של מלח סדומית המסמא את העינים, וחמירא סכנתא מאיסורא: **ומדמאי**. שאין צריכין להפריש תרומת מעשר של דמאי כגון אם לקחו תבואה מעם הארץ: **ומלערב**. עירובי חצרות כגון מאוהל לאוהל במחנה מוקף מחיצות. אבל עירובי תחומין צריכין לערב:

Gemara Eruvin 17a

גמרא עירובין דף יז.

Our Rabbis learned: An army that goes out to an optional war [any war other than those against the peoples of Canaan in the days of Yehoshua] are permitted to commandeer dry [and certainly fresh] wood. Rabbi Yehudah ben Tema says, They may also encamp in any place, and are to be buried where they are killed. “Are permitted to commandeer dry wood:” Was not this, however, an enactment of Yehoshua [when he entered Canaan], for one authority stated, Yehoshua laid down ten stipulations [which included the following]: That [people] shall be allowed to feed their cattle in the woods [of other people] and to gather wood from their [other people's] fields (Bava Kamma 80b)? [Answer:] [The enactment] there related to thorns and shrubs [while the ruling] here refers to other kinds of wood. Or, alternatively: There [the enactment of Yehoshua, is a case of trees] that are attached to the ground [such trees are permitted to all], while [the ruling] here [refers to such] as were [already] detached [the owner having cut them for his own needs, for fuel. Such wood is permitted to an army only]. Or, alternatively: There [the enactment of Yehoshua is a case] of fresh, and here [it is one] of dry [wood]. “Rabbi Yehudah ben Tema says, They may also encamp in any place, and are to be

תנו רבנן מחנה היוצאת למלחמת הרשות מותרין בגזל עצים יבשות רבי יהודה בן תימא אומר אף חונים בכל מקום ובמקום שנהרגו שם נקברים. מותרים בגזל עצים יבשות. האי תקנתא דיהושע הוה דאמר מר עשרה תנאים התנה יהושע שיהיו מרעין בחורשין ומלקטין עצים משדותיהן התם בהיזמי והיגי הכא בשאר עצים אי נמי התם במחוברין הכא בתלושין אי נמי התם בלחין הכא בביבשין. רבי יהודה בן תימא אומר אף חונים בכל

buried where they are killed.” Is not this obvious, since [a killed warrior is] a *met mitzvah*, and a *met mitzvah* acquires [the right to be buried on] the spot where it is found? [This being another of the ten enactments of Yehoshua.] [Answer:] [This ruling was] required only [for the following case]: Although he [the warrior] has friends who would bury him [thus he would not be considered a *met mitzvah*, even so, he is to be buried where he was killed]. For it was taught: Who is deemed a *met mitzvah*? Any person who has no one [i.e., heirs] to bury him. Were he, [the one burying him,] however, to call out [for help] and others respond, he [the deceased] is not [to be regarded as] a *met mitzvah*. But does a *met mitzvah* acquire [the right to be buried on] the spot where he is found? [Objection:] Was it not in fact taught:

If a man found a corpse lying in the road, he may remove it to the right of the road or to the left of the road; [if on the one side there was] an uncultivated field, and [on the other] a cleared field, he should remove it to the uncultivated field [in order to avoid or reduce any possible damage to the crops]; [if on one side] a cleared field and [on the other side] a sown field, he should remove it to the cleared field [in order to avoid or reduce any possible damage to the crops]; if both fields were cleared, sown, or uncultivated he may remove it to whichever side he wishes [so if a *met mitzvah* must be buried on the spot in which it is found why was his removal allowed in this *beraita*?] [Response:] Rabbi Bivi replied, Here we are dealing with a corpse that lay across a narrow path [blocking it entirely so that it is impossible to pass through without stepping over the corpse], and since permission was granted to remove it from the path [to enable priests and others who observe levitical purity to use the path without contracting defilement,] one may also move it to whichever side one pleases. [It was taught in the Mishnah:] “They [warriors in a camp] are exempt from the washing of the hands.” Abaye stated, This was taught only in respect to the washing before a meal, but the washing after a meal [*mayim achronim*] is obligatory. Rabbi Chiya bar Ashi said, Why did the Rabbis rule that washing after a meal is obligatory? Because there exists a certain Sodom salt that causes blindness [and the washing after the meal removes it from the fingers that may have touched it]. And, said Abaye, it is found in the proportion of one grain to a *kor* [in any kind of salt]. Said Rabbi Acha son of Rava to Rav Ashi, What [is your ruling] where one has measured out any salt [i.e., handled it for some purpose other than that of eating it; is the washing of the hands obligatory in such a case also]? This, the other replied, is perfectly obvious [that it is required].

מְקוֹם וּבְמִקְוֹם שְׁנֵהֲרָגִים שָׁם נִקְבְּרִים פְּשִׁיטָא מֵת מִצְוָה הוּא וּמֵת מִצְוָה קָנָה מְקוֹמוֹ לֹא צְרִיכָא אִף עַל גַּב דְּאִית לֵיהּ קוֹבְרִים דְּתַנְיָא אִיזְהוּ מֵת מִצְוָה כָּל שְׂאִין לוֹ קוֹבְרִין קוֹרָא וְאַחֲרִים עוֹנִים אוֹתוֹ אִין זֶה מֵת מִצְוָה. וּמֵת מִצְוָה קָנָה מְקוֹמוֹ וְהִתְנַיָּא הַמּוֹצֵא מֵת מוֹטֵל בְּסַרְטֵיָא מְפַנְהוּ לִימִין סַרְטֵיָא אוּ לְשִׁמְאֵל סַרְטֵיָא שְׂדֵה בּוֹר וְשְׂדֵה נִיר מְפַנְהוּ לְשְׂדֵה בּוֹר. שְׂדֵה נִיר וְשְׂדֵה זֶרַע מְפַנְהוּ לְשְׂדֵה נִיר הֵיוּ שְׂתִיְהֵן נִירוֹת וְשְׂתִיְהֵן זְרוּעוֹת זְרוּעוֹת שְׂתִיְהֵן בּוֹרוֹת מְפַנְהוּ לְכָל רוּחַ שְׂיִרְצָה. אָמַר רַב בִּיבִי הֵכָא בְּמֵת מוֹטֵל עַל הַמְצַר עֲסָקִין מֵתוּךְ שְׁנַתְנָה רְשׁוּת לְפָנָתוֹ מִן הַמְצַר מְפַנְהוּ לְכָל רוּחַ שְׂיִרְצָה. וּפְטוּרִים מִרְחִיצַת יָדִים. אָמַר אַבְיִי לֹא שָׁנוּ אֶלָּא מִים רְאשׁוֹנִים אֲבָל מִים אַחֲרוֹנִים חוֹבָה. אָמַר רַב חִיָּיא בַר אֲשִׁי מְפַנֵּי מַה אָמְרוּ מִים אַחֲרוֹנִים חוֹבָה מְפַנֵּי שְׁמֵלַח סְדוּמִית יֵשׁ שְׁמֵסְמָא אֵת הָעֵינַיִם. אָמַר אַבְיִי וּמִשְׁתַּכְּחָא כְּקוֹרְטָא בְּכוֹרָא. אָמַר לֵיהּ רַב אַחָא בְּרִיהּ דְּרַבָּא לְרַב אֲשִׁי כִּיִּיל מִיִּלְחָא מְאִי אָמַר לֵיהּ הָא לֹא מְבַעִיא:

זוהר צו דף ל"א ע"א

(פתח רבי יוסף ואמר) ועל דא פתיב (תהלים פ) ולציון יאמר איש ואיש יולד בה חד לדינא וחד לרחמי
 כד מודוניי כהדא בזווגא חד כדין ציון אקרי וציון וירושלם אשתמודע ואשתכח ודא כדא תלייא פתח
 רבי יוסף ואמר פתיב (ויקרא ט) והתקדשתם והייתם קדושים. מאן דמקדש גרמיה מלרע. מקדשין ליה
 מלעילא מאן דמסאבי גרמיה מלרע מסאבין ליה מלעילא. מקדשין ליה מלעילא יאות דהא קדושה
 דמאריה שרייא עליה אכל מסאבין ליה מאן אתר. ואי תימא מלעילא וכי מסאבותא שרייא לעילא
 אמר רבי חייא היינו דתנינן בעובדא דלתתא אתער עובדא לעילא אי עובדא דלתתא היא בקדושה
 אתער קדושה לעילא ואתי ושרייא עליה ואתקדש ביה. ואי איהו אסתאב לתתא אתער רוח
 מסאבותא לעילא ואתי ושרייא עליה ואסתאב ביה דהא בעובדא תלייא מלתא. דהא לית לך טב
 וביש קדושה ומסאבותא דלית ליה עיקרא ושרשא לעילא. ובעובדא דלתתא אתער עובדא דלעילא.
 מה דתלי בעובדא בעובדא אתער לעילא ואתעביד עובדא ומה דתלי במלין במלין פד אתגור במלה
 אתער הכי לעילא. ואי תימא מלה מה אתער אלא הכי פתיב (ישעיה נח) ודבר דבר. תהוא דבר אתער
 מלה אתרא לעילא דאקרי דבר (הושע א) דבר יי אשר הנה (שמואל א ג) ודבר יי הנה יקר (תהלים לג)
 דבר יי שמים נעשו דהא תנינן תהיא מלה סלקא ובקע רקייעין עד דסלקא (ס"א) דאתיישבא בדוכתיה
 ואתער מה דאתער אי טב טב אי ביש ביש ועל דא פתיב (דברים כג) ונשמרת מכל דבר רע. ארבע
 מינין בלולב ואינון שבעה ואי תימא דשבעה מינין אינון לאו הכי אלא ארבעה נינהו ואינון מתפרשין
 לתלתא אוהרנין ובעובדא דילהון אתערו שבעה אהרנין לעילא לאוטבא עלמא בכמה סטרוי כנסת
 ישראל אף על גב דאיהי בכללא מתברכא מבלהו שית (ס"א) ולא תברכא מאינון שית) ומנהלא
 דעמיקא דמבועא דנגיד ולא פסיק לעלמין מימיו מלנגדא עליהו ונקא לבת. דהא בנין דאיהי בת לה
 לעלמא עלאה ותתאה אתברכא מנייהו באתערותא דא דהא בשעתא דכנסת ישראל אתברכא
 מנייהו בלהו עלמין אתברכן ועל דא סובבים את המזבח כמה דאתמר. ועוד באתערותא דא בלהו
 שיתא מתברכן במיא לאסתפקא ביה ואשתאבין בלהו ממבועא דיינא (דמיא) (ס"א) דנחלא) עמיקא
 דכלא לנתתא לעלמא. ובגין כך בעיין בלהו לחין ולא יבשין לאמשכא ברבאן לעלמא בגין דאילגי
 אלין בלהו לחין תדירא וטרפין דילהון משתכחין תדירא וזמן חדוותא דילהון בהאי זמנא. ותנינן
 בספרא דרב המנונא סבא דהא ההוא חילא דאתפקדא על אילגין אלין כל חד וחד מאלין לא נטיל
 ברבאן דחדוותא לעילא אלא בזמנא דא וחדוותא דילהון בלהו לעילא וחדוותא דאילגין אלין לתתא
 בלהו בזמנא דא הוא ואתערותא באינון קדושי מלפא תליין. וכד ישראל נטילי לון כלא אתער בזמנא
 דא ועלמא מתברכא וכנסת ישראל מתברכא לארקא ברבאן לעלמא:

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Sha'arei Kedushah, Part 2, Section 6

שערי קדושה חלק ב שער ו

Concerning forbidden fat and blood: It is well-known that [if eaten] they make one liable to *karet* and cause the soul to become repugnant. Concerning one who makes use of the Holy Names: our Rabbis, of blessed memory, said, "One who makes use of the [Divine] Crown will pass away [before his time]." He

חלב ודם ידוע שהן מחייבי כריתות. והן משקצין את הנפש. המשתמש בשמות הקדש אמרו רבותינו זכרונם לברכה ודאשתמש בתנא חלף ונעקר מן העולם

or his children will convert, he or his children will die, he or his children will become impoverished. One who belittles a Torah scholar, and an informer, are included among those who have no share in the world to come and who will not be resurrected from the dead. Wasting semen is graver than shedding the blood of others. Furthermore, their blood [i.e., that of the potential souls] and the blood of their descendents, ad infinitum, is shed. In the Zohar, in the portion of *Vayechi*, it says, “All sins have repentance except for this.” [I.e., for all sins, a person who wants to repent, is granted special assistance from Heaven to do so; however, for this sin, no assistance is offered.] A minor is exempt from punishment for all sins except this one. Er and Onan were minors, seven years of age, and yet, they died by the hand of Heaven. Furthermore, they had not yet been commanded concerning it. About the generation of the flood too, it is written, “for all flesh had destroyed its way on the earth.” (Genesis 6:12) And all creatures were wiped out; from man to animal and birds of the heavens and every crawling creature, even three handbreadths from the dust, were wiped out. Something like this never occurred since the world was created, and afterward, there would never be anything like it. Furthermore, they were commanded only seven commandments [and yet, since they had committed the aforementioned sin, they were annihilated].

וַיִּשְׁתַּמְד הוּא אוּ בְנָיו אוּ יְמוֹת הוּא וּבְנָיו אוּ יַעֲנִי הוּא אוּ בְנָיו. הַמְבַּנֶּה תַלְמִיד חֶכֶם וְהַמְסוּר הֵם מִכָּלֵל וְאֵלּוּ שְׂאִין לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא וְאִין לָהֶם תַּחֲיִית הַמַּתִּים. קָרִי לְבַטְלָה קָשָׁה מִן שְׂפִיכוֹת דָּמִים שֶׁל אַחֲרִים. וְעוֹד שְׂדָמָם וְדָם זְרַעִיוֹתֵיהֶן שְׂאִין לָהֶם קֶץ נִשְׁפָּר דָּמִין. וּבִסְפָּר הַזּוֹהָר פ' וַיְחִי בְּלָהוּ חֲיִיבֵיָא אֵית לָהּ תְּשׁוּבָה בַר מִהֲאֵי עֲבִירוֹת הֶקְטָן פְּטוּר חוּץ מִזֶּה שְׁהָרִי עַר וְאוֹנָן קִטְנִים מִבְּנֵי ז' שָׁנִים הָיוּ וּמֵתוּ בְיַדִּי שְׂמָיִם וְלֹא עוֹד אֶלָּא שְׂעָדִיין לֹא נִצְטוּוּ עֲלֵיהֶן וְכֵן דוֹר הַמַּבּוּל כְּתִיב (בְּרַאשִׁית ז) כִּי הִשְׁחִית כָּל בֶּשֶׂר אֶת דְּרָכּוֹ עַל הָאָרֶץ וְכָל הַבְּרִיּוֹת נִימְוָחוּ מֵאָדָם וְעַד בַּהֲמָה וְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְכָל הַרְמֵשׁ אֲפִילוֹ ג' טְפָחִים מִן הָעֶפֶר נִימְוָחוּ מִה שֶׁלֹּא הָיָה בֵּן מֵאֵז נִבְרָא הָעוֹלָם וְאַחֲרָיו לֹא יִהְיֶה כֵן וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁלֹּא נִצְטוּוּ זוֹלָת מו' מִצְוֹת:

Practical Law:

Rambam, Laws of Sacrifices, Chapter 1

(1) All these sacrifices are called *zevachim*: All burnt-offerings [*olot*], sin-offerings [*chataot*], guilt-offerings [*ashamot*], and the two [*shelamim*] peace-offering sheep of *Atzeret* [Shavuot] are called [*kodesh kadashim*] holy to the highest degree. But the peace-offerings of an individual, the firstborn, the *ma'aser*, and the Pesach sacrifice are called [*kadshai kalim*] holy to a minor degree. (2) The parts [of sacrifices] that are burned on the altar, from the sin-offerings that are eaten, from the guilt-offerings, and from the peace-offerings, are what is called *imurin*. These are the *imurin* of a bull or a goat: the

הלכה

הַרְמַב"ם הַלְכוֹת מַעֲשֵׂה הַקְּרָבָנוֹת פֶּרֶק א'

א כָּל הַקְּרָבָנוֹת הָאֵלוּ נִקְרָאִים זְבָחִים. וְכָל הָעוֹלוֹת וְהַחֲטָאוֹת וְהַאֲשָׁמוֹת וְשְׁנֵי כִבְשֵׁי שְׁלָמִים שֶׁל עֶצְרַת נִקְרָאִים קְדָשֵׁי קְדָשִׁים. אֲבָל שְׁלָמִים שֶׁל יָחִיד וְהַבְּכוֹר וְהַמְעַשֵּׂר וְהַפֶּסַח נִקְרָאִים קְדָשִׁים קְלִיִּם: ב הָאֵיבָרִים שֶׁשׁוֹרְפִין אוֹתָן עַל גְּבֵי הַמִּזְבֵּחַ: מִן הַחֲטָאוֹת הַנֶּאֱכָלוֹת וּמִן הָאֲשָׁמוֹת וּמִן הַשְּׁלָמִים הֵם הַנִּקְרָאִים

fat that is on the innards, including the fat on the stomach; the two kidneys and the fat on them, with the fat that is on the loins; and the lobe of the liver. One takes a bit of the liver with the lobe. If the sacrifice is from the species of sheep, one adds to these the entire fat-tail with the vertebrae until the place of the kidneys, as it says, “the complete tail, which he should remove up to the backbone.” (Leviticus 3:9) All the *imurin* are burned on the outer altar. (3) If the animal is pregnant, even if the months of the fetus are completed, and even if it is found alive, one does not offer its fat with the fat of its mother, but only its mother's fat. Thus,

the entire fetus is like another part of her body.

אִימורִין וְאֵלוֹ הֵן הָאִימורִין שֶׁל שׁוֹר אֹו שֶׁל עֹז הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל הַקֶּרֶב וּבְכֻלּוֹ חֵלֶב שֶׁעַל גְּבִי הַקֵּיבָה וְשֵׁתֵי הַכְּלִיּוֹת וְחֵלֶב שֶׁעֲלֵיהֶן עִם הַחֵלֶב אֲשֶׁר עַל הַבְּסָלִים וְיִוְתַרְתָּ הַכֶּבֶד וְנוֹטֵל מִן הַכֶּבֶד מַעֲטָה עִם הַיִּוְתַרְתָּ. וְאִם הָיָה הַקֶּרֶב מִמִּין הַכֶּבֶשִׁים מוֹסִיף עַל אֵלוֹ הָאֵלֶּיָה תְּמִימָה עִם הַחֵלִיּוֹת מִן הַשְּׁדֵרָה עַד מְקוֹם הַכְּלִיּוֹת שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא ד) לְעוֹמֵת הָעֶצֶה יִסְרְנָה. וְכֹל הָאִימורִין נִשְׂרָפִין עַל מִזְבֵּחַ הַחֵיצוֹן; ג הֵיחָד הַבְּהֵמָה מְעוֹבְרַת אֵף עַל פִּי שֶׁכָּלוּ חֲדָשָׁיו שֶׁל עוֹבֵר וְאִפְּלוֹ נִמְצָא חֵי אֵינִי מַעֲלָה חֵלְבוֹ עִם חֵלֶב אִמּוֹ. אֲלֵא חֵלֶב אִמּוֹ בְּלֶבֶד וְהָרִי הָעֶבֶר כֶּאֱחָד מֵאֲבָרֶיהָ:

TZAV FOR TUESDAY

צו ליום שלישי

TORAH

תורה

יכין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה דשם ב'ן להשאיר בו הארה מתוספת הנפש משבת שבערה

יֵא כָּל דְּכוּרָא בְּבִנֵי אַהֲרֹן
יְכַלְנָה קִדְּשֵׁי עֹלֹתָם לְדִרְתֵּיכֹן
מִקְרָבֵינֵי דֵּי כָּל דִּיקְרַב בְּהוֹן

יֵא כָּל-זָכָר בְּבִנֵי אַהֲרֹן יֵאכְלֶנָה חֶק-עוֹלֹתָם
לְדִרְתֵּיכֶם מֵאֲשֵׁי יְדוּהָ כָּל אֲשֶׁר-יִגַּע בָּהֶם

(11) Any male among Aharon's descendants may eat it. [This is] an eternal statute for your generations from the fire-offerings of the Lord. Anything which

RASHI

רש"י

(11) **Any male** — *even if he has a blemish [which would thereby disqualify him from being permitted to offer up sacrifices]. And why is this stated? [i.e., what is “any male” allowed to do here?]* If this refers to eating

(יא) כָּל זָכָר. אֲפֵלוּ בְּעַל מוּם. לְמָה נֶאֱמַר? אִם לְאֲכִילָה, הָרִי כֶּבֶד אִמּוֹר: “לְחֵם אֱלֹהֵינוּ מִקְדָּשֵׁי הַקִּדְּשִׁים וְגו'” אֲלֵא, לְרֵבּוֹת בְּעַלֵּי מוּמִין לְמַחְלָקַת: כָּל אֲשֶׁר יִגַּע וְגו'. קִדְּשִׁים קְלִים אֹו חֲלִין שִׁיגְעוּ בָּהּ

[the meal-offering, surely this is already stated [later on in Leviticus 21:22, when Scripture says, referring to a priest who has a blemish], “However, he may eat the food of his God [of his sacrifices], from the holy of holies and from the holy [sacrifices].” Rather, [Scripture here] comes to include blemished priests in the equal division [of meal-offerings, among all the priests (of the משומר — watch, see Rashi Leviticus 7:9) i.e., non-blemished and blemished alike, even though the latter must not actually offer up meal-offerings. However, without this verse, one would think that if a non-blemished priest happened to give the blemished priest to eat from his portion, he may do so, but not that he actually partakes of the division] (Torat Kohanim 6:36).

Anything which touches [them, will become holy] — [This refers to] קִדְּשִׁים קְלִים [i.e.,